

Herrers Side, som nu mene, at saa let som muligt skulle vi gaa hen over, hvad der er passeret, skulle slette det over med en Hærefod, saa eftertrykkelig og kraftig og paa saa mange Maader udtalt, at hvad der skete i 1853—54, var noget saa Uørt, noget saa aldeles i Strid med Grundlovens Aand og Ord; men jeg er berettiget til at sige, at hvad der er sket i Nar, er i endnu langt højere Grad i Strid med Grundlovens Aand og Ord, og at vi vilde paadrage os Ansvar, hvis vi nu lukkede Døren og med Kyshaand tog imod de Tilbud, man fra den anden Side gjør os om at bringe os udover, hvad der er sket. Nei, saaledes maa man ikke tro, at Befolkningen skulde være til Sinds, at den skulde finde sig deri: Der er vaagnet en politisk Bevidsthed i det danske Folk, og De Herrer kunne være overbeviste om, at Folket ikke vil lade sig omstemme i det Punkt, hvormed der her er Tale, selv om vi herinde lod os omstemme. Det er Begivenhederne fra 1866, hvis Skæbnsvangne Følger nu foreligge, og jeg tillader mig da at bede De Herrer betænke, om De virkelig tør haabe, at det vil lykkes Dem paa ny at faae Folket til at finde sig i, at Grundloven beklippes. Jeg kalder det nemlig en Beklipning — ja, en endog større Beklipning end den, der fandt Sted i 1866, hvis vi nu roligt fandt os i, at Stattebevillingsretten listedes fra os paa den Maade, som efter min Mening er forsøgt ved den provisoriske Lov. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) tillod sig en Afbrydelse af den Art, at naar man havde den Anskuelse, jeg foresætter, skulde man gaa til Anklageskriftet, og det Samme blev ogsaa udtalt af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), idet han mente, at Anklagemyndighed absolut medfører Anklagepligt. Det tror jeg ikke. Een Ting er det at have en Myndighed, men en anden Ting er det, i al Fald i nærværende Tilfælde, at skulle være forpligtet til at bruge denne Myndighed. Der kan selvfølgelig være Tilfælde, hvor ogsaa jeg vilde anse det som en Pligt at gaa til Rigsretten, men i nærværende Tilfælde tror jeg netop det Modsatte. Jeg vil tage et Exempel for at forklare, hvad jeg mener. Jeg vil antage, at jeg har en privat Strid med min Nabo, og at jeg er overbevist om, at jeg har den soleklareste Ret, men tillige Forvisningen om, at efter Omstændighederne er det umuligt at faae denne Ret gjort gjældende ved Hjælp af Domstolene. Jeg vilde da tro, at jeg handlede om just ikke fuldstændig latterligt, saa dog utlogt, om jeg forsøgte en Proces, som jeg paa Forhaand vidste, at jeg maatte tabe, kjønt jeg havde den fuldstændigste Ret. Vilde det derfor ikke være klogere at vente dermed, indtil de Forhold, der maatte stille sig ugunstig for min Ret, havde klaret sig noget? Jeg kan ikke se rettere, end at jeg vilde handle klogt deri. Vi have jo haat Exempler, endog fra den

nyeste Tid, paa, at den samme Domstol, som man nu er saa forhippet paa, at vi skulle indanfæ Sagen for, i et noget lignende Tilfælde som det foreliggende har lagt en Opfattelse for Dagen, der afgjort gaar imod vor; men er det saa ikke naturligt, at vi gaa ud fra den Anskuelse, at vi ville tabe Sagen, om vi gik til Rigsretten, idet vi da fik fastslaaet netop det, vi ikke ønskede fastslaaet, efter som vi havde en modsat Betragtning. — Jeg skal dernæst, før jeg slutter, kun tillade mig overfor det ærede Medlem for Lihsted Amts 2den Valgkreds (Sagb), der atter i Dag har leveret os et af sine salvelsesfulde Foredrag, at sige, at naar han tror at kunne neblægge en bestemt Protest mod Ordspørerens Udtalelser om, at det er den almindelige Overbevisning i Befolkningen, at der fra Regeringens Side er gjort et grundlovsstridigt, et ulovligt Skridt, tør jeg for mit Vedkommende forsikre det ærede Medlem, at dersom han vilde rejse Landet rundt, skulde han allermindst faae 9 af 10 Stemmer for, at det, der er sket, er et Skridt, som efter almindelig Sund Mennekesforstand, og efter hvad Folket forstaaer ved grundlovmæssig Fortolkning, staaer i afgjort Strid med Grundlovens Aand og Ord. — Jeg skal ikke opholde Forsamlingen længere, men jeg fandt mig foranlediget til at bemærke — og jeg skal gjentage det her —, at det vil blive de Herrer paa den anden Side, der ville blive haardest nødt til at betænke sig. Det er afgjort vist, at uagtet det danske Folk i sit store Flertal er et kongeligsinde Folk, saa er det den Del, som de Herrer nu ere inde paa, der skulde kunne bevirke et Omslag i denne Stemning, hvis overhoved Noget skulde kunne gjøre det.

M. C. Christensen: Der er fremsat Afskilligt om provisoriske Loves Grundlovmæssighed, og jeg skal derfor med den ærede Formands Tilladelse citere nogle Ord af Utsærmning under Behandlingen af den provisoriske Lov i 1853. Han sagde: „Jeg vil give Ministeriet den fuldstændigste Erkjendelse af, at den Hændering har været berettiget, saa at, naar den har været rigtig, saa ere vi fyldestgjorte med, at det har benyttet Regeringens Magtfuldkommenhed til at handle for at naae et godt Maal i Statens Tjeneste“. Saaledes lyder Tonen ikke nu fra Flertallets Side, og man skulde dog synes, at der var langt større Grund til Utsærmning i 1853 end nu. Den Gang indeholdt nemlig Loven en Del Summer, som Rigsdagen ikke forud havde bevillet, nemlig en Del Summer til Forsvarsaarsættet, hvormod der i den nuværende provisoriske Finantslov ikke er opført Mere, end hvad Folkesting og Landsting ere blewne enige om. Sa, der mangler vel 300,000 Kr. til Skolelærerne; men jeg tror ikke, at Befolkningens Flertal er uilfreds dermed undtagen maatte det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær), thi han har